

Prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia

Ak sa stanete obeťou činnosti, ktorá poškodzuje životné prostredie, alebo ste len zodpovedný občan, ktorý sa usiluje chrániť životné prostredie, je pre vás užitočné, aby ste poznali svoje práva v prípade, ak sa chcete obrátiť na súd alebo podať sťažnosť jednému z príslušných vnútroštátnych orgánov, najmä ak ste v zahraničí. Pri uplatňovaní týchto práv môžete takisto požiadať vnútroštátne orgány a organizácie o pomoc a praktické informácie. V niektorých prípadoch však môže byť ťažké zistiť, čo treba urobiť a na koho sa obrátiť. Tieto informačné prehľady vám poskytnú celý rad informácií o tom, čo môžete očakávať v každej krajine Európskej únie.

Cieľom informačných prehľadov o prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia je poskytnúť ľahko dostupné pravidlá týkajúce sa začatia postupu preskúmania na nezávislom súde alebo správnom orgáne.

V prípade, že sa napríklad stretnete s činnosťou, ktorá poškodzuje životné prostredie, alebo vám jednoducho neboli poskytnuté procesné záruky počas rozhodovacieho procesu (ako napríklad prístup k informáciám o životnom prostredí, posudzovanie vplyvov na životné prostredie alebo účasť verejnosti), môžete to napadnúť na súde alebo inej nezávislej verejnoprávnej inštitúcii. V takýchto prípadoch je užitočné poznať konkrétne pravidlá platné v každom členskom štáte, ktoré upravujú práva občanov a ich skupín v súvislosti s preskúmaním.

Po prvé, aby ste mohli napadnúť administratívne akty, rozhodnutia a tiež opomenutia správnych orgánov, je dôležité poznať pravidlá prístupu k spravodlivosti, niekedy označované ako „*locus standi*“ alebo „aktívna legitímácia“.

Po druhé, ak ste úspešne podali odvolanie na súde, je tiež dôležité vedieť, že občania a ich skupiny majú nárok na určité záruky vzťahujúce sa na *podmienky prístupu*, ak existuje nárok na napadnutie. To predovšetkým znamená, že odvolacie konanie by sa malo uzavrieť v primeranom časovom rámci bez zbytočného odkladu a že strany konania nemôžu byť vystavené konaniam s nedostupne drahými trovami.

Je takisto užitočné vedieť, že pri preskúmaniach v záležitostiach životného prostredia majú mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti ochrany životného prostredia privilegované postavenie – zohrávajú úlohu strážcu životného prostredia a vystupujú na jeho ochranu, keďže životné prostredie sa nedokáže chrániť samo vzhľadom na to, že „nemá vlastný hlas“.

Pri hľadaní najlepšej reakcie na činnosť, ktorá skutočne alebo potenciálne poškodzuje životné prostredie a má dosah napríklad na chránenú oblasť alebo na zdravie občanov, je dôležité vedieť, že v určitých prípadoch môžu byť občanom, ktorí môžu podať sťažnosť, nápomocné špecializované orgány ako prokurátori či ombudsman.

Nasledujúce informačné prehľady vám poskytnú usmernenia k najdôležitejším etapám konaní v záležitostiach životného prostredia v každom členskom štáte, vysvetlia vám vaše práva a základné pravidlá, ktoré musíte pri uplatňovaní týchto práv dodržiavať. Tieto informácie nenahrádzajú právne poradenstvo a slúžia len na orientačné účely.

Podrobnejšie informácie na vnútroštátnej úrovni sa zobrazia, ak si zvolíte príslušnú štátnu vlajku.

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozomenie.

Posledná aktualizácia: 19/02/2019